debut

Radu Sergiu Ruba

Spontaneitatea înțeleasă

C R

Radu Sergiu Ruba

Spontaneitatea înțeleasă

versuri

Editura Cartea Românească

1983

DINTR-UN CARNET

Biografie de estradă

Seara îmi este adusă și astăzi pe tavă.
Capul său tăiat
știu că privește liniștit în altă parte
„mulțumesc, mulțumesc" — îngîn la repezeală
și mă retrag din nou dintre fapte.
În continuarea listei
aceasta este tîmpla
care ar vrea să se lipească o clipă
de marmora antichității,
acestea sînt amiinile din preajma Nemeei,
cele ce nu mai sugrumă,
iată în colțul acesta privirea
cu care mai demult
făcusem sul toți cedrii Libanului,
iată și seara
învățînd singură drumul pînă la mine,
numărîndu-și pașii pe asfalt,
încercînd toate porțile
ca o vacanță cu recensăminte
și în sfîrșit lama fină a țărmului antichității
pe care scade tîmpla de mai înainte.

Gimnastică suedeză

O cameră goală.
Trecutul șlefuit dreptunghiular
înghesuit pe o coală.
Pe margini halouri
și iarba subțire-a iluziei
cît să te-nrouri.

— Bună-dimineața, domnule !
continuați !
eu, ca să zic așa,
sînt unul dintre cei mai buni vecini
că-n ziua de azi, știți,
dă-i cu umbre, dă-i cu lumini...
Sînt un om lipsit de importanță,
soția mea la fel,
un fir de ceață
ca de la inel la inel.

Joc rupt,
lăsat să se stingă,
de fapt un viaduct
căzut din carlingă

— Dar continuați !
copilăria întotdeauna sună prea tare...
și eu personal, dați-mi voie,
dar numai pe covoare,
niciodată pe-acoperiș ori în prun
și-ntotdeauna cu apă și săpun !
în timp ce merele voastre,
da, merele,
deșurubarea lor verde v-acuză
de jocul cu sferele.

Memorie oprită
la ziua pescuitului de știuci.
Moartea înțeleasă prin sită,
iubirea prin uluci.

— Continuați, vă-nțeleg !
biografia voastră atît de utilă
se poate stringe însă într-un dreptunghi
trîntit pe hîrtie,
dar nu de la-nălțimea de o milă,
ci mai bine de jos,
din genunchi, din genunchi.

Elegie

M-apropii de tine
ca de un plic nedeschis
primit mai demult din partea ta,
urmăresc răsfrîngerea ta în memorie
ca pe o gondolă cu care
aș fi putut răsuci un oraș de canale,
la masa din colț
îți lustruiesc vocalizele
de parcă ți-aș bea argintăria de zestre,
cînd speculez cu mîinile să te ating
se prăfuiesc culoarele aeriene
ca dup-o migăloasă ordine-n hîrtii.

Reportaj cu noaptea de gît

Cerul există aici
din cauza acestui mesteacăn
care întinde mîna după nori.
Celelalte ființe schițează gestul de-a apune
atît de cunoscut în cartier.
Noi batem toată ziua mingea pe maidan
ca să rămînem înafara schemei.
Cerul ne-a alergat întotdeauna fără motiv,
iar jocul de-a amurgul
fără indieni și-mpușcături
nici măcar nu ne-a făcut să rîdem.
Ne mulțumim cu mingea și maidanul
chiar dac-ar fi să nu găsim portar
și să jucăm mereu cîte-o miuță.
În jurul nostru nu se face seară
decît odată cu tăierea
amintitului mesteacăn.
Norii nu se mai feresc să fie prinși cu mîna,
iar ploaia-ncepe-acum să ne despartă.
În spatele norilor
cerul s-a topit la fel ca gheața,
știm asta de la orele de patinaj.
Ne furișăm cu toții către casă,
dar nu fumăm pe lîngă ziduri.

Deşi e o minciună,
ne gîndim aşa, c-ar fi tîrzlu
şi-nfuriem cîinii prin gard.
Va fi mai greu de cei rămaşi în urmă...
Noaptea va da cu siguranţă peste ei,
iar cineva
are să-i plimbe-n somn cu targa.

Teatru

O moară de capete.
Sferele lor de gală
silindu-se-n vis să nu scapete
din infinitul cerului din sală.
Murmure multe,
un rîs de argint,
strănuturi adulte.
La mijloc o pată de scînduri rotundă
în care plouă cu priviri
ce-ndată dispar, se cufundă
în nisipul ţărilor lui Lear,
la mijloc o zarvă, un tumult, un Rovine
cu furia regească-a unui leu,
pe margini spectatorii în ruine
jucînd în piesă pe-mpietritul Coliseu.

Poem în argint

Am pierdut acolo, lîngă bară,
toţi avocaţii — unul cîte unul,
răpiţi de o moarte uşoară
întîi pionii, mai apoi nebunul.
Şi m-am trezit deodată acuzat,
pînă la piept, chiar pînă sub bărbie vinovat.
Martorii aduşi,
străvechii prieteni şi vecinii
crescuţi ca flori ornamentale după uşi,
în lipsă de zigzaguri,
mă acuzau de linii
atît de drepte şi cu-atîtea puncte
că firele acelei numărări
tîrziu sfîrşeau cărunte,
iar vina mea umplea întreaga sală
şi-n timpul mesei o lăsa ca înainte,
nemăturată şi goală.

Despre conversaţia noastră

Zornăiam
cu fraze lungi lovind în geam,
ieşind pe uşi
(de ne luam după ele
de mult am fi fost duşi)
povesteam
trăgînd cu toată moartea de mătuşi,
tactul ni-l bătea
mărul lui Adam.
Altfel era tăcere
cît să clipesc o dată de durere
căci tu strîngeai mereu
cîrja unui semn de întrebare
în jurul gîtului meu.

Cît mai departe de nivelul mării

Văruiam verticalele oraşului pînă la o anumită înălţime
ca moartea să nu ne mai poată sări în spinare,
ca toată lumea să-şi scoată pălăria :
„La mai mare !“

Soldaţii, jandarmii, cartuşele,
penaţii şi penele corcodușele
se aplecau periculos peste margini,
focurile lor de artificii
îi spulberau la loc din paragini.

Doar frizeriile îşi luminau pereţii
forfecînd din pleoape inegal
cînd se trăgea dunga egalităţii
între oleandru şi migdal.

Degete

Pe fața de masă
degetele șterse de atîtea litere
își amintesc de începutul alfabetizării
cu mîinile așezate pe pupitru,
degetele bine întinse,
nuiaua peste palmele crăpate,
negrul de sub unghii în ochii nuielei,
pleoapele răchitei clipind tot mai des.

În briza foii volante

Porneşte şi ea de la nivelul mării.
Începuturi modeste.
Pe falezele sale
în lumina palidă a şirei spinării
tu pari o veche stradă-mpotmolită
în sîrmăria plimbării.
Ai vrea să baţi în argint,
să te-ntorci peste umăr,
s-asculţi departe-occipitalu-nţepenind.
Oraşul,
o legănare-n bătaia privirilor,
întinde şi obrazul celălalt
pe care singurătatea abia se tîrăşte
ca o limbă moale de asfalt.
Apoi ferestrele
trec de la un ochi la altul ca o molimă
parcă la fapte s-ar reduce totul,
la străpungerea zidului
şi înrămarea curioşilor în fante,
de parcă înainte n-ar fi existat nimic,
nici nivelul subţiratic al mării
de care-atîrn-o rufărie
de prieteni pe serii, pe mărci,

de parcă briza ar fi dat peste cap
doar planul rotitor al giruetei,
iar singurătatea s-ar fi oprit lîngă coaste
lăsînd în voia digitaţiei
tastele pleoapelor.
Ferestrele
ferfeniţînd egalitatea naturală dintre ziduri,
demască foşnetul tău
de-a lungul celorlalţi trecători
şi cele vreo cîteva funii
rămase-aici din vasta teorie
a ondulaţiunii,
biciuiesc nesfîrşita plimbare
să-ţi treacă peste glezne
silabisindu-te
ca o subtitrare
cînd te opreşti în briza sacadată
a unui chioşc de ziare.

Dacă

Dacă ar înceta şi răpăitul acesta,
lemnăria asta clămpănitoare,
aş şti că oasele exhumate ale poemului
s-au lovit unele de altele cît s-au lovit
şi s-au împăturit la loc
în aviaţia legănătoare
a unei decadenţe de hîrtie.

Criza de oaspeți

Nimeni nu bate la ușa ta
(mi se răspunde de afară)
și orice aluzie la prezența Corbului
se pedepsește cu exilul.
Privirea trăgătorului la țintă
s-a-ndepărtat demult de casa ta,
(mi se repetă iar)
nimeni nu te mai ochește,
nimeni.
Poșta s-a retras spre inima continentului,
fluxul și-a restrîns activitatea
și orice blestem la adresa vîntului
se-ntoarce împotriva ta.
Deschide așadar
și-așteaptă-mă să vin printre arbuști.
Să nu mă crezi a fi aleea cu nisip
care dealtfel în curînd
va traversa odaia ta de rugă,
să nu mă-nchipui de argint,
să nu-mi pui nici o întrebare.
Ar fi mai bine ca-ntre timp
să mai măsori o dată
dîra de la cer pînă la tine.

Rarilor armurieri

Nava noastră fără echipaj
va traversa meridianul zero.
Căpitanul poartă deocamdată un costum alb
ţinîndu-şi cu multă-ndemînare
palma straşină în dreptul inimii.
Inexistenţa sa şi-n general a echipajului
îi provoacă palpitaţii.
Cu jaluzele coborîte
va lămuri curînd enigma
de a nu fi, dar totuşi de a fi,
va pune la punct ştiinţa
care ne-nvaţă că evoluînd, evoluînd
gîndirea ajunge s-astupe fiinţa.
Între timp
nava noastră fără echipaj
va luneca de-a lungul paralelei
urmată-ncet de stele şi-albatroşi.
În secolul al XIV-lea
era lovită zilnic de banchize,
o părăsiseră chiar şi musonii,
dar s-a salvat c-un evantai.
Toate acestea
stau scrise cu litere de-o şchioapă
sus, între focul mic şi focul mare.

A doua zi
veneţienii au tras asupra echipajului.
Bărcile noastre de salvare se depărtau rapid
lipsite de cadavre sau cîrmaci,
iar ploaia care nu a mai căzut
ne şiroia de-a lungul pelerinei.

Poem

Atîtea bice pentru un sigur poem,
atîtea semne cu fierul roșu, negru, indigo
și nici o tresărire.
Doar mersul gîrbovit al bibliotecii
de-a lungul peretelui,
doar ea ocolind alfabetul
în optzeci de mii de zile
și observatorul din Uppsala
cu liniuțe-liniuțe
pe fața nefardată a hîrțoagei.

Din oda

Lui Mircea Martin

Din odaie-n odaie,
dintr-o imagine-ntr-alta
(toate treptele sînt ştirbe
după un veac de grohotişuri)
mă trezesc cu faţa-n lucirea ferestrei
nepotrivită ca o apă
în locul acesta din perete,
plină însă cu fel de fel de peşti ornamentali.
Nimic ironic, nimic cabalistic
cînd luna mi se aşează c-un ţipăt pe umăr.
Dacă n-am îngheţat încă lîngă zid
înseamnă că sînt viţă-de-vie,
înseamnă că acopăr o fereastră
şi că mă umplu de păianjeni.
Urc şi cobor
în funcţie de migraţia păsărilor.
În termeni stinşi
asta se numeşte echinocţiu.
Tot ce se vede
are o mişcare şerpuitoare
atîta cît să-mi scape printre degete,
cît să mă facă să alerg
şi să mă-ntind în faţa caravanei,
un şanţ cu apă, o dună de nisip,

o lizieră de ceva existent
cusută din simțuri, suflare și chip.
Luna poate fi alungată acum de pe umăr
c-o singură fluierătură,
arbustul acesta poate fi înrolat
și trimis la frontiera cu deșertul,
capul care evadase din mica lui cicatrice
poate fi așteptat în josul jgheabului,
eterna sa reîntoarcere
după fiecare lamă a pistei de popice.

Nunta verişoarei Mixandra

Au sosit o parte călări,
o parte pe jos şi pe scări,
cei mici în landou,
iar restul — ecou.
Cînd au intrat în casă
au salutat cu mîna somnoroasă,
cu gulerul scrobit,
cu sufletul lustruit.
Ne oglindeam într-însul cu toţii,
ne-nghesuiam, firește noi, nepoţii.
Am fost bătuţi pe umăr,
întrebaţi de vîrstă
şi peste noi a pogorît un număr.
Ni se spunea : „Ce mari sînteţi !“
ni se vorbea cu „Măi băieţi !“
ca niciodată
în jurul nostru flutura o cravată,
verişoara noastră
pe vremuri albastră
ca viaţa-ntr-un cristal,
era o creastă de val
înspumată,
doi popi o declarau nevinovată,
un zîmbet o strîngea de beregată.

S-au așezat apoi în jurul mesei,
iar noi pe aripile albe-ale miresei,
toți unchii ne rugau să ne dăm jos
(ni se vorbea frumos),
cu vremea îns-au fost chemați părinții
să tragă de noi cu dinții,
au adus și-o vargă,
în cele din urmă au cumpătat o targă.
Cei rămași stăteam acum la colț
ca partea pedepsită dintr-un hoț
și ne uitam la mame și la tați
cu muzica amestecați
cum se-nvîrteau și cum săreau
prin golul dintre Vai și Au,
priveam la unchii suiți pe pahare
atîrnați într-o mînă și trei inelare,
la berea cu guler de nea
care ningea,
ne-acoperea,
trăgeam cu urechea piezișă
la moartea țîrîind pe-acoperiș,
dar trîmbița și grindina din tobă
ne-nghesuiau pe după sobă,
fugeam de bătăile palmelor
și de alte dulci larme
ca micile cetăți
din calea zăngănitului de arme.

ALFABETUL NOCTURN

Noaptea — în cercul de raze

Noaptea
în cercul de raze al cîtorva prieteni
aduc şi eu vorba
împleticindu-mă-n vocabule,
ascunzîndu-mi faţa-n batistele tale,
baobabule,
aduc mai pe departe vorba despre cărţi
ca despre nişte clopoţei azurii...
„Ce poveste siropoasă, ce poveste,
unele peste altele,
ce zăngăneală de palimpseste!
(intervine amicul, de după un castel de torte,
administrînd cheful nostru cu mînă forte).
Parcă noi nu ştim cum s-a-ntîmplat!
ai cunoscut-o-ntr-o zi,
ai invitat-o aşa, pe la tine,
ne-ai minţit apoi că v-aţi iubit,
ea ţi-a umblat puţin prin bibliotecă
şi gata.... părul ei de aur, glezna de argint
şi-o mică tendinţă
de negăsit la altele,
spre infinit.
Parcă noi nu ştim cum se întîmplă...
îi răsfoieşti la-nceput toate pleoapele

în căutarea vreunui dedesubt,
a unei pagini memorabile, de rupt.
Ea dă să-ți povestească tot trecutul
cu cel care-a fost primul,
pe care l-a iubit !
de ce să nu fi vrut amîndoi
să rămînă-mpreună ?
dar situația socială a familiei,
părinții,
el intrase... ea pe nicăieri,
apoi chiparoșii, apoi mirții.
Parcă te văd tîrîndu-ți clasicismul
printre temple dorice-n Sicilia,
mai făcîndu-i stîngaci cîte-o festă.
Mai greu e la-nceput
pînă ce devine palimpsestă,
apoi repede urmează a doua, a noua
și din toate părțile
miopia te strînge ca șarpele boa."

Atît de rece

Atît de rece eram
că strada își retrăgea de îndată
degetele de pe suprafața mea
(buricele lor gri în gura rotiseriei),
iar șinele tramvaiului zgribulite, scurtate
așteptau încovoierile verii
să mă arate.
Atît de rece eram
că și ceaiul de tuse
pe loc se vindea la trecerea mea
în ciuda crizei
și valsul traversării pierdea din marinari
ca la o rază depărtată a banchizei.
Aș putea — îmi ziceam —
să mă retrag făcîndu-mi loc cu coatele
printre cei vreo patruzeci de wați
de pe granița cu sora și fratele
și de aceea mai puțin ghimpați,
aș putea să las să treacă valul
consumîndu-mi plimbarea, cubul de gheață, mistralul,
aș avea o ascuțime, o iuțeală de patinoar
tinzînd către zero
(un număr impar, un ceasornicar),
de pe acoperirea mea de zinc

nu s-ar alerga în două sensuri
ca din ornitorinc,
aş putea să trag încet de storuri,
să deschid tot mai rar
ca o audienţă ce acordă favoruri.

Pedalarea

Pedalarea începe cînd n-a mai rămas nimic
de tras de limbă în direcţia paradisului,
nici un cîine de iulie, nici un uscat viermuitor pe mare,
cînd nimeni nu se mai aşteaptă
să intri în conştiinţa contemporanilor cu ceva.
Pedalarea întîrzie mult
pînă ce-ntr-o zi
te trezeşti călare „pe aceeaşi ulicioară"
înconjurînd bătaia în fereşti a unui punct argintiu,
bobinîndu-te-n infanteria caselor
ca-ntr-un raliu.
La sacadarea respiraţiei tale
se deschide şi poarta aceea
şi curtea cunoscută — ierbaceea.

— Dumneata, Akil Poseidonîci ?!
— Cum vezi, Pandora Hefaistovna,
şi încă viu.
Eu şi pătratul existenţei
în care mă-nscriu.

— N-am aflat nimic, cinstite Akliușa...
(cît despre restul ventilației
se poate povesti doar finalul cu ușa).
O ticăloasă, Pandașenka asta,
în nichelarea ei de ocazie,
cu ochiul bumerang ca o razie,
o babă zurlie, ralie,
o reumă, o chomolungmă,
una oarecare
primind numai joia,
lăsîndu-se cînd ortansă, cînd clemansă,
o flușturatică, o luft hansă.

Pedalezi mai departe
despăturit din pleoapele benzinăriilor ațipite,
huruind ca o popicărie decapitată,
lemnărind ca un vagon de cherestea
aruncat peste plan cu hei-rupul
în județul acela cu trupul,
degetele tale lipicioase
de a fi răsfoit atîtea ascunzători
se-nfig în părul pieții de ceapă
tîrînd-o pe dale, măturînd ambianța cu ea
pînă ce-i cad toate fustele,
toate rochiile țipătoare, fanfaroane,
pînă ce rîndurile se-ngroașă încet
cu adormirea ta de pe volane.

La cea mai înaltă pensiune

Atît de subțire era dragă
caligrafia inteligenței lui
că-mi sîngerau degetele
după fiecare scrisoare,
auzi tu ?
ori în pensiunea noastră
lucrurile astea... de loc !
doar pe pereți cît să mai ai idee
dintr-un sergent — o țigară,
dintr-un la umăr arm' — un singur foc.
Pensiunea noastră se întinde
de unde am vorbit noi
știi tu cînd
și pînă la ultima consecință
al cărei punct sensibil
a fost trecut deja prin conștiință.
Lași mai întîi în urmă scaunele, masa,
la contemplat aparența
în acest punct se folosește plasa,
nu peste mult
te-nghesui vag în propria esență,
te înfășori în ea ca o clătită,
ți se deschide chioșcul de ziare,
foile sale

de admirat priveliştea prin sită,
ce mai bamba-la-bamba !
ajungi în sfîrşit să te-nscrii
în oligarhia stelară
de unde lampa de gaz
devine ceea ce este,
o pară,
unde soseşte poşta
numai la ore fixe
şi toţi pe o rînă
stau trîntiţi în elipse,
unde desfaci scrisori
printre lumini spumoase, detergente
şi nimic nu te-ncurcă mai mult
ca sîrmele fine de la amprente.

Noaptea unei veri de vis

Măturătoarea ridicase deja
pînă la țigle cometele străzii,
treceam pe sub arcul acela
lovind cu amprentele-n trapa de deasupra a lăzii.
Părea aglomerat,
vociferări, zvăpăiați —
vremuri tulburi de pionierat.
Măturătoarea, de pildă,
își spărgea semințele cu toți sergenții,
o Ero-tildă.
Și era vară. Genele-ntindeau o savană
cozile cometelor loveau la-ntîmplare
prin subțiratica floră spontană.
Era o noapte ca asta
cînd infinitul te ia pe nepregătite,
cînd luna-i o tăietură din ziarul de seară
și tocmai te gîndești la lumini moștenite,
galene, pirite,
cînd curbura spațiului
se repede să-ți treacă prin șira spinării,
iar tu sari la o parte
ca din calea drumului prea lung spre Tipperary.
Mulțimi de prieteni
se înrolaseră-n visul acela,

erau acolo orhideea, palisandrul, imortela.
Măturătoarea adunase restul,
urcase la bord fiecare bagaj,
becul de gaz reverbera chicotitor
peste șefia ei de atelaj.

Nordică

Aburind geamuri de noiembrie
visezi o dimineață a nordului
cu soarele-n mesteceni și lacuri printre pini.
Fiecare femeie
pe care nu o poți opri cu privirea
e dispariția unui șir nesfîrșit de vulpi argintii,
e descreșterea continuă a trupului tău nisipos,
e de fapt o cursă de-o viață
pe patine de os.
Lichefiat
orașul are nevoie de aceeași viață
ca să închege-n jurul tău un chihlimbar,
să-ți împietrească gestul prin care
arăți că nu e vorba de un fir de nisip
în mijlocul unei perle de var.
Gesticulația nocturnă a străzii,
măturile sale repetate
ascund și ele un om de zăpadă
înzăpezit în vălul mayei,
reîncarnat în centrul unei caste
cu mult inferioare.
Schiind către el
nu poți lăsa în urmă iluzia
că luneci paralel cu o iluzie lunecătoare

Eşti într-adevăr un centru al lumii
în deplasare lentă către margine,
un plug de lemn antrenînd în scădere
învinsele sale Cartagine.
Eşti o vietate nedezlipită de stilul zăpezii,
o pitică albă,
o ştergere treptată-n peisaj
la asaltul gheţarilor.
„Dacă rămîn blocat aici toată iarna,
iar îmi taie ăia de dincolo zilele"
te foloseşti tu
de avantajele limbajului interior
şi orice pleoapă dezlipită
chiar şi o foarfecă
e depărtarea polului tău
de polul magnetic — al lor.

Elegia de la 28 septembrie

Parcă sînt eu
înfundîndu-mă în cartier ca-ntr-un arbore genealogic
admirînd la-ntîmplare
în cadrul orei zilnice de admirat,
sînt eu tîrînd şi curmînd linia străzilor
ca pe un fir dintr-un ciorap necunoscut
(un fel de Lahesis Quartierensis).
O banalitate complicată îmi îngroapă drumul,
arunc şi eu cîteva truisme populare peste omoplat
şi parcul se dă la o parte
de parcă n-ar fi fost,
de parcă nu s-ar fi exercitat.
E ora la care
ascult luciditatea aprozărind pe la colţuri
şi-mi povestesc în gînd
imaginea deşurubată a căderii,
o paraşută,
o autodistrugere din fustă în fustă.
Şi-o ţin tot aşa reflectînd realitatea,
ascuţindu-mă printre umbrele subţiri
ale mecanicii cereşti.
C-o arcuire de tumbă pe deasupra iluziei
închid şi eu un cerc.
Mă opresc în ţiuitul din urechea dreaptă

ca-ntr-o Barieră de Verg.
Ieşită pe nu ştiu unde din zid
m-ar duce ea, patiseria, cu zăhărelul,
ea ştie mişcarea şi calea şi ţelul...
— Machu-Pichu !
(mi-o trîntesc lingătorii de degete)
ce mai deliciu !

Din nou după-amiaza

O după-amiază silenţioasă ne prăfuia uşor,
atîta cît să se poată scrie cu degetul
pe faţa fiecăruia un cuvînt eremit,
o după-amiază de duzină pe care-o părăseam
cum se părăseşte burta unui chit.
Era poate lumina cu legănările ei
cînd pornind de la doi,
prin pustietăţile astea
cauţi unica ieşire la trei,
era şi chipul tău înnegrindu-se ca un punct fix,
răspîndind o rumoare plăcută —
egalitatea sa cu sine şi cu X
în peisajul acela cu eulalia, cu ataraxia
în craterul căruia căsca moleşitor gogoşeria.
Urmăream împreună
exerciţiul absolutismului luminat al privirii,
îi dădeam cu credinţa-n sisteme florale,
apoi străluceam potolit
trecînd deşirările frazei
prin acul distanţei focale.
Ar trebui — ne ziceam —
să vină cineva în golu-acesta dintre doi şi trei
şi să paveze locul
cu zero virgulă şi-atîţia zei...

Venea obișnuința secerînd ca o molimă,
lovind în stînga, în dreapta,
trecîndu-ne dincolo,
din nou la început
ca ziua a șaptea.

Poem cu terminație luminoasă

Răbdarea orașului în fața nopții
se reduce de fapt la indiferența mahalalei
înaintea unei noi țiganiade,
mult trîmbițata virtute a cofetăriei
nu e decît decență obligatorie.
Pînă și firele uitate-n cicatrice
țin de indolența merceriei
de-a-și trece dogmele prin urechile acului,
pînă și foișorul meu de lîngă cer
se deconspiră ca pseudonim
al gheretei sincere din coasta străzii
în care europeanul mijlociu din mine
își laudă cizmele
corectitudinea lor
„oglindă ce se plimbă de-a lungul unui drum"
rade cuvîntul inutil de la mijloc
despărțind pe „dubito" de „sum".
Gheretă obscură așteptînd iluminarea,
de fapt huliganismul unui măr într-un cap prea
rotund
face și ea cam ce se poate face,
ascunzînd (să-i numim eufemistic) mirii
să n-ajungă stalagmite de sare
în deflagrația privirii.

Ophelia sau spontaneitatea înţeleasă

Arborez, cu astfel de ocazii,
un zîmbet de campanie,
prelungesc pe lîngă ziduri un zgribulit selenar
de fabricaţie artizanală
şi intru în curţile ei alunecînd uşor
să nu se creadă că totul a fost dinainte pregătit,
luxînd oarecum mersul lucrurilor,
să sune dureros la prima atingere,
să nu mai revină la loc
arătînd un timp spre Maglavit.
O întîlnesc în cele din urmă pe ea,
cea aşteptată, cea necunoscută
pe care însă o gîndesc deci există, o ştiu,
care mă lasă s-o cuprind cu mintea,
caligrafiindu-i genunchii încep să o scriu,
porneşte şi abstracţia mîinii peste umerii ei
purtată de creioane ascuţite
prin cvadratura curbei
ocolind deci „Portretul lui Dorian Gray",
trec prin coafură ca prin cuvîntul „coafură",
mă strecor printre unghii
ca prin întîmplarea că nu mă înjunghii,
întindem amîndoi pînă la platinare
firul comun al telepatiei

(e-atît de subțire, atîta e el de sublim
că îl includ îndată-n fantazare
alături de toți crapii cumpărați să ne-oglindim)
și demonstrez în prezența rămînerii ei
delincvența ideii de eternitate
care își mușcă sistematic coada
și ne-nconjoară oricum
lăsînd doar o dîră pe cer
și-n punctul de sosire
gîfîitor, un „ergo sum".
Critic apoi în treacăt
acustica sărăcăcioasă a relației noastre,
o rog și pe ea să mai aștepte
cum stă așa decolorată printre linii nedrepte,
o rog și pe ea
pînă cînd o găsesc plutind cu fața-n jos
pe oglinda netulburată a acestei imagini...
„Ophelia !" — pălește trestia
și avalanșa ferestrelor răspunde pînă jos ca o lavă
pe cînd o mînă șterge strașina la ochi
cum se întîmplă să-ntrerupi o arhitravă.

Roman

Liliaci

Să te strecori neobservat
pe dinaintea botului umed al curiozităţii,
nelătrat ca un funcţionar municipal
trecut zilnic prin urechile aceluiaşi ac,
să te caţeri din esenţa invizibilă în fenomen
ţinîndu-te strîns cu mîinile
(pe cînd adunarea trece pe deasupra)
de traversele semnului final
din „unu şi cu unu fac".
Să rămîi ţintuit locului de inteligenţa zilei de mîine
detonată în calea ta cu informeme, mofteme, cu eme,
iar feleştiocul iluziei să-ţi umble pe la nas
împingîndu-te din fracţiunea de secundă
înapoi într-unul din sisteme.
S-asişti impasibil la întoarcerea memoriei
ce lălăie ca de la cîrciumă spre casă
să mîrîi ocazional după copilărie
în faţa unui auditoriu de egali
şi tot n-ar fi de ajuns ca să te-nscrii cu drepturi depline
în coregrafia acestei gropi
în care şi noi sîntem cu foc continuu
şi noi cîntăm femeia şi vinul,

în care cercetăm şi noi cum între ideea de tramvai şi
tramvai
mărunta cale ferată poate să-şi facă de cap după voie
ca o dulcegărie înţesată de faliţi
între Mirtil şi Hloe.

Voci

— Obraznicule, ţine-ţi mîinile acasă !
(mă repede pubera dulceaţă
ce se serveşte de prestigiul prunei
ca să mă-mproaşte cu sîmburi în faţă)
chem sergentul ! poşeta !
— Cine se-nghesuie, domnişoară ?
— Şi nu-ţi mai linge degetele-n faţa mea !
(se mîţîie ea atrăgînd şi atenţia altora
cum ar fi miriapoda balustradă
oprită din urcuş şi făcînd pe martora).

— Şi pe mine, şi pe mine,
a vrut să pună mîna şi pe mine !
(după care îşi lasă trena
peste etajul meu inferior
reîncepînd să urce
din picior în picior).

— A vrut să mă trateze cu mîna lui unsă...
stai la locul tău ! şi pe mine !
(e caietul de-aritmetici ţinînd cu dinţii
să nu-i scapi vreun avion de hîrtie
şi să ridice iarăşi Binţinţii).

— A vrut să ne-astupe gura !
(strigă pătrățelele filei
cărora le mîncasem pionii cu tura).

— Personajul pozitiv nu-i acasă
(face și titlul dulcii povestiri
într-o limbă veche, de melasă).

— Eu, raza calităților lui personale,
nu încălzesc nici o mînă
(se referă în fine unul de-ai lor
la scopul vizitei mele
defăimate pînă la urechi de smîntînă)
eu nu încălzesc nici măcar palma,
ori dumneata ești rece de tot
și violet ca de Parma,
mîna ta cu degete naive
e mult rămasă-n urmă,
e-n plină pentodă,
e tot speculativă, costelivă
între sistem și metodă.

Iată de ce

Iată de ce am primit numirea la țară.
Totul e simplu,
de o simplitate străveche, milenară,
greu de întîlnit în ziua de azi,
poate doar in propoziția „tractorul ară".
Iată de ce Pachebotul Lusitania
nu are aici nici un amestec
cu-atît mai puțin scufundarea.
Orice ar gîndi Hamangia,
beatificarea simplă mai întîi,
cometa Halley de cîteva ori,
abia apoi canonizarea.

— Toașproso-or !
am citit această poe...
— La clasă, absenților ! la-cla-să !
— zie în revi...
— na, revistă ! ține revistă ! na, na !
— nu mă doare, nu ne doare, nu mă doare, nu ne doare !

Adevăratul motiv a apărut în articolul
publicat în ziarul vecin

deschis noului,
cu aripile-ntinse, aproape zepelin,
un motiv în fața căruia veți capota,
o, sire, kire...
e o problemă de strălucire.
La țară soarele e de fapt curată superstiție
extras din castraveți, din porți, din calviție.
Chiar și tractorul din arătura de mai sus
avînd un rol de conținut în această formă
e o metalică ninsoare sfidătoare
din supranormă.

— Problema nu este numai a strălucirii...
ce căutați voi în timpul orei
între valvele scoicii ?
— știți... noi ... se știe...
— lasă ce se știe,
asta se va stabili mai tîrziu !
ce căutați ?

Bildungsroman

Sînt numărat şi eu
aşa epic cum vin spre capătul nopţii,
cu hainele boţite oarecum de tangajul episoadelor.
Epic cum sînt, cum mă desfăşor
înlemnind totuşi ca omul,
de, cu madlenele în cerul gurii
în radiaţia tot mai ghimpată
a peisajului interior,
aşa şi sînt numărat în vederea cifrei rotunde,
a piuliţelor lipsă şi-a golului din zid,
a văduviilor expertei Cunigunde.
Nu e mai puţin adevărat
că intervine şi contextul,
adică stropitorile uitate pe alee,
sfeclele rămase-n pămînt,
într-un cuvînt
ceea ce face din om
o existenţă demnă de acest nume
şi necesar recensămîntului
în care mă las şi eu survolat
de cele cinci săptămîni
ale acestui experiment balonat.
Sînt liniştit,
(îmi repet după o metodă populară)

sînt liniştit la capătul nopţii
cînd indiferenţa se împarte-n mod egal.
E firesc aşadar ca eroul pozitiv
să aibă o tuse uşoară
înaintea marilor victorii
şi o biografie în creştere
ca ideea din cuvîntul „meştere",
ca eroul negativ să lase urme ruşinoase pe la colţuri
speriind bucătărese,
cucerind metereze
pe care flutură şorţuri,
e firesc ca pedeapsa, răsplata
s-ajungă cu o clipă mai tîrziu
cînd gulerul erorii a ros deja beregata.
La capătul nopţii
răzbeşte şi frigul prin imaginea mea vaporoasă,
aştept o nouă zi, o nouă viaţă.
Şi tot mergînd, progresînd,
întîmplîndu-mă din episod în episod
eu, fiul lui Valeriu şi al Lincăi,
dau pînă la urmă şi-n mintea poemului
care ne tot zugrăveşte,
ne redă, ne prezintă
idei şi sentimente
în culori de incintă
(— Ce ne zugrăveşte autorul ?
— Autorul nee... poporul !)
mintea cu care împing pietroiul acesta către vîrf
pînă ce vîsla se confundă cu lopata
şi totul se termină cu o nuntă,

cu stai şi cu gata,
pînă ce sînt în sfîrşit numărat
undeva-n procesiunea lui pi,
introducerea, cuprinsul şi-ncheierea
mă străbat de la un capăt la altul
precum cele trei încercări
pe cel mai mic dintre fii,
trag marea aproape de gît
într-un început de săpătură
prin mlaştini, prin marele istm,
şi-mi amintesc chiar numele iubitei
într-o aluzie livrescă la erotism.

Tetralogie

I

De ajuns oglinda unei unghii
pentru refugiul chipului tău pieptănat într-o parte,
vîrful de ac al degetului mic
pentru scolastica îngerilor tăi sorbonarzi,
de ajuns un cap fără trup,
de funia apei pe ceruri o arcă
pentru ca moartea ta aparentă
să se lege de înţelegerea noastră
prin istmul cuvîntului „parcă".
De ajuns o moarte aparentă
ca legenda ta să absoarbă
toate faptele de arme-ale vecinilor
şi mersul tău iluzionist prin marginea imaginării,
un mers de vulpe
(din raţiuni de rimă — Fuchs)
să devină evoluţie nervoasă
pe liţa efemeră dintre flux şi reflux.

II

De cîte ori aceeaşi poveste sentimentală
abia ţinîndu-se-n echilibru pe-acoperişuri ?
O strigi şi-o auzi zornăind pînă jos

la rădăcina primei ore de-ntîlnire
cînd el își netezește îndelung un salut indiferent,
ea rozalie în parcul săptămînal,
amîndoi relatînd scene proaspete din tramvai
(bine-nțeles că în boschet Cupidon...
treaba lui)
el optimist
afirmînd că rațiunea...
ea abisală
susținînd că zodiacul...
el venind c-o demonstrație acidă
bine intonată dinainte
(intelectual, îhî, îhî)
apoi ba fotograful, ba trandafirul
și în sfîrșit infinitul cel rău
de dincolo de liru-liru.
Din nou istoria sentimentală
ce burnițează înstelat în pensioane
întrerupînd lecția model
cu nobeliști ce-au refuzat în viața lor
intervenția vreunei factore umane,
din nou sentimentalismul tăind porcul
printre lacrimile rîu ale-asistenței,
tot el umblînd cu ceferisme de ocazie
între două trenuri în mișcare,
sentimentalismul ca o ceață
a tot ce se intîmplă bun de memorat
„cînd apari señorita în parc pe-nserat".
Și cînd porumbeii, inimioarele străpunse,
lămîița din sîn și busuiocul de sub pernă,

amintirile din finalul scrisorilor
în care
„într-un coş cu viorele
stau două păsărele,
amîndouă ciripesc“
şi pornesc împreună cu cele de mai sus
împotriva raţiunii seci
luînd drept pildă o veche civilizaţie
ridicată fără filosofi
ca la azteci,
săgeata inimioarei se-ndreaptă către logica formală
silind-o să se-ntoarcă
în ionosfera mamei ei
şi să devină autocefală,
porumbeii ciugulesc virgulele aritmetice
ca trenul zecimalelor să deraieze,
iar numărul de tracţiune rămas singur
ca orice singurătate cu aburi
să se-mpiedice.
Florile presate, şuviţele tăiate,
gările fluturate îndelung la plecare,
romanţa, flaşneta,
diferenţa numerelor de la pantofi
coincizînd cu diferenţa de vîrstă,
într-un cuvînt,
toate cîte intră ca simbol
în siropul prezentului stil,
fac din raţiune o cetate asediată.
Patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi asupra ei
glanda lacrimală s-a fost făcut plouată.

III

E-atîta pace între noi
încît academiile scandinave
ne-nţeapă cu farmecul nasului
ridicat o clipă din hîrtii,
atîta e de măruntă tergiversarea existenţei
că ne poartă cu exprimarea acţiunii ei pînă-ntr-a patra
şi ne termină în i.

IV

O vaporoasă zi de mai.
Păcat că nu-mi mai amintesc aici
propoziţia cu iapa alezană.
În orice caz,
zi de mai în Bois de Boulogne
aşteptînd frumoasa iapă alezană.
Nici că se poate loc mai potrivit
spre a combate logica prusacă
şi a-i cere pe tavă cauza cauzelor
de dincolo de vacă, de bacă,
chiar de mai jos de verdea euglenă
şi totul transcris pe hîrtie roz
într-o frumoasă cantilenă.
Zi de mai iluzorie,
zi de ajuns din urmă,
de călătorit la ea pe scară,

zi de temperat Dulcinee
muindu-le-n bomboneria acrişoară,
bună chiar de aflat cauza fiecărei cauze
coborînd către bunul sălbatic
ca ideea de şarpe
prin nervii felinei Zaraze,
trecînd ca o Constelaţie a Cîinelui
prin ciinele metis
spre întimplarea mai veche
a oglinzii trecătoare prin Narcis,
străbătînd de la unul la altul
franjurile-acestei risipiri
şi ţesînd din dîre luminoase
absenţa forfecatului Osir,
un Gange de origine cerească
surpîndu-se de foarte sus
în picătură chinezească
prin verticalele unui Isus,
legînd porumbeii din parcuri
şi coşul cu viorele
de gherila permanentă a instinctelor
peste care
se aruncă din această survolare
cearşafuri tot mai ude,
legînd cauza de efect şi efectul de cauză
pînă cînd involuţia poemului
e o cataractă din fiară în fiară,
atîrn şi eu de capătul de jos
culcînd peste-nceputuri
o umbră unicelulară.

Eu,
sosit aici ca vers de umplutură,
pron pers cu E şi cu U,
o apertură,
eu care-ntre naştere şi moarte
băltesc ca-ntre ecluze,
acopăr azi cu propria onoare
golul de faţă bun pentru salt
de la corali la meduze.

Epilog

Spre seară,
mă clatin şi eu
obosit de a fi dus atîta vreme tava
prin teatralitatea acestui poem,
cobor cîteva trepte în sală
îngroşînd rîndurile privitorilor
(a te zgîi la comedie)
şi nu văd nimic mai mult
decît ultimii mei paşi,
cei cu care mă şterg din aparenţă
devenind o copie a copiei
aşa cum o dispariţie alergătoare
devine copia dropiei.
Văd o zi pătrunsă de importanţa misiunii sale
cu mici dejunuri bine unse
să nu se-audă roţile minunii
prin defileul dintre goliciune
şi gleznele goale,
apoi chipul tău
lustruind pînă la argintare o unghie,
moartea lui aparentă
ca un guler prea tare la gîtul vecinilor,
urmăresc pe alei istoria sentimentală
(mergînd paralel

şi ascunzîndu-mă bine-nţeles după copaci)
sînt trup şi suflet alături de el şi de ea
hurducaţi îndeajuns de-alegoriile acestui car,
sînt cu totul de partea porcului
scăpat cu paiele aprinse,
dar înecat mai încolo într-o lacrimă de-adio,
mă amestec în conflictul dintre raţiune şi sentiment
fluierînd tot
nelăsînd eroina să piară
între tatăl contrareformat
şi logodnicul cam hughenot,
trec cu crosul împăcării
pe sub nasul academiei suedeze
şi ajung aici,
în piaţa în care se cade după vestirea victoriei,
la glezna mea dreaptă lanţul cauzal
scoate un huruit de zi mare,
pesemne că poemul înaintează cu greu,
metru cu metru,
casă cu casă
prin metazoare.

Cuprinsul

Dintr-un carnet

Biografie de estradă 7
Gimnastică suedeză 8
Elegie 10
Reportaj cu noaptea de gît 11
Teatru 13
Poem în argint 14
Despre conversaţia noastră 15
Cît mai departe de nivelul mării 16
Degete 17
În briza foii volante 18
Dacă 20
Criza de oaspeţi 21
Rarilor armurieri 22
Poem 24
Din oda 25
Nunta verişoarei Mixandra 27

Alfabetul nocturn

Noaptea — în cercul de raze 31
Atît de rece 33
Pedalarea 35
La cea mai înaltă pensiune 37
Noaptea unei veri de vis 39
Nordică 41
Elegia de la 28 septembrie 43
Din nou după-amiaza 45

Poem cu terminație luminoasă 47
Ophelia sau spontaneitatea înțeleasă 48
Roman 50
Voci 52
Iată de ce 54
Bildungsroman 56
Tetralogie 59
Epilog 65

Lector: FLORIN MUGUR
Tehnoredactor: CONSTANȚA VULCĂNESCU

Apărut: 1983. Bun de tipar: 19.10.1983. Format: 16/54 × 84. Coli tipo: 4,25.

Tiparul executat sub comanda nr. 526 la Intreprinderea poligrafică „13 decembrie 1918" Str. Grigore Alexandrescu 89—97, București, Republica Socialistă România

Lei 7,50